

20
21

TÆNKETANKEN DEAs ÅRSSKRIFT 2021

3	Forord
4	Om Tænketanken DEA
5	Otte analysehighlights
10	Oversigt over udgivelser i 2021
12	Medarbejdere i Tænketanken DEA
16	Medlemmer af Tænketanken DEAs faglige board
18	Tænketanken DEAs finansiering

Forord: Ny virkelighed, nye muligheder og nye formater

Tænketanken DEAs 11. leveår blev endnu et år i Coronaepidemiens tegn. Foråret var præget af hjemmearbejde og virtuelle møder, men heldigvis fik vi en sommer med et fysisk Folkemøde og fuldt fremmøde i Fiolstræde. Og bedst, som vi troede, at alt var tilbage ved det gamle, lukkede landet ned igen.

Men den nye virkelighed bød også på muligheden for at udvikle vores webinarer, som i 2021 kom omkring alt fra digital undervisning til trivsel på gymnasierne under corona. Webinarerne var generelt velbesøgte, og de er blevet en fast del af DEAs portefølje af aktiviteter. Det er også en måde hvorpå de mange partnere i DEA, som ikke ligger i nærheden af Fiolstræde, kan få glæde af DEAs viden.

Som led i at tegne organisationens digitale profil udadtil har DEA i 2021 arbejdet mere strategisk og målrettet med vores sociale medier. Vi har prøvet kræfter med flere formater, herunder videoer, der sætter ansigt på medarbejderne og aktualiserer vores ældre analyser.

DEA har i 2021 udgivet 21 analyser indenfor tidlig indsats, grundskole, uddannelser samt forskning og innovation. Foruden det traditionelle analysearbejde har DEA også været engageret i en række projekter med samarbejdspartnere. De tæller blandt andre, "Hvem vil børnene?", hvor vi i 2021 havde som dedikeret mål at få småbørnsområdet højere op på den politiske dagsorden til Kommunalvalget, ligesom vi samlede en bred kreds af aktører omkring manglen på forskning på erhvervsuddannelsesområdet frem mod forhandling af forskningsreserven. Begge samarbejder skal vi bygge videre på i det kommende år.

I årsskriftet for 2021 fokuserer vi på DEAs arbejde på småbørnsområdet, grundskoleområdet, uddannelsesområdet og på forskningsområdet. Det gør vi med de vigtigste analysehighlights fra sidste år. Det arbejde vil fortsætte i 2022, fordi DEA har som ambition at spille ind med ideer og viden, som styrker uddannelse og forskning og dermed værdiskabelsen i både offentlige og private organisationer.

Målet er som altid at give beslutningstagere og praktikere adgang til viden, debat og netværk, som kan føre til endnu mere oplyste beslutninger for Danmark.

Med venlig hilsen

Stina Vrang Elias, adm. direktør i Tænketanken DEA

Jakob Hald, formand for DEAs board

Stina Vrang Elias
Adm. direktør

Jakob Hald (formand)
Direktør, Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen

Om Tænketanken DEA

Tænketanken DEA producerer viden, debat og netværk om tidlige indsatser for 0-6-årige, ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser samt forskning og innovation. Det gør vi, fordi vi tror på, at viden og erfaring er afgørende i arbejdet med at styrke værdiskabelsen og væksten i Danmark – i både offentlige og private organisationer og virksomheder. Derfor arbejder vi hver dag med at omsætte data og analyse til information, som giver både overblik og indblik.

Ambitionen er at give beslutningstagere og praktikere adgang til viden, debat og netværk, som kan føre til endnu mere oplyste beslutninger for Danmark.

DEA er en non-profit og politisk uafhængig tænketank, som blev lanceret den 5. maj 2010. Bag DEA står foreningen DSEB (tidl. FUHU), der de sidste 130 år har arbejdet for at styrke adgangen til bedre uddannelse og forskning for danske virksomheder.

Bag DEA står desuden en partnerkreds bestående af uddannelsesinstitutioner, virksomheder, fagforeninger og organisationer mv., som har meldt sig ind i DEA for at være med til at påvirke samfundsdebatten.

ANALYSEHIGHLIGHTS 2021

Tidlig Indsats

På 0-6 års området har DEA i 2021 haft som ambition at markere sig med analyser og viden om daginstitutioners kvalitet. Et eksempel er en analyse af daginstitutioners løftepotentiale.

Vi ved, at de tidlige år har stor betydning for, hvordan børn klarer sig gennem livet. Og da nærmest alle danske børn går i daginstitution i børnehavealderen, har de danske daginstitutioner et stort potentiale for at påvirke ikke mindst udsatte børn positivt.

Analysen konkluderede, at der er betydelig forskel på, hvor meget daginstitutioner løfter børnene i forhold til børnenes senere resultater i dansk og matematik i de små klasser. Der er i sagens natur størst potentiale for at løfte de børn, som kommer fra socialt udsatte familier, og det er også her, at vi ser de største forskelle.

Det er positivt, at vi i Danmark har mange dagtilbud med høj kvalitet, som formår at løfte udsatte børn. Men analysen kalder også på, at vi fremadrettet har behov for at blive klogere på, hvorfor nogle dagtilbud er bedre end andre til at løfte børnene.

2021 var også året, hvor DEA, som led i "Hvem vil børnene"-projektet, fik småbørnsområdet sat på den politiske dagsorden til kommunalvalget i 2021.

Igennem en række minitopmøder og et større topmøde havde DEA sammen med LEGO Fonden fokus på at blive klogere på kommunernes udfordringer på småbørnsområdet. Derudover var DEA aktivt til stede på sociale medier og i pressen med en tydelig opfordring til danskerne om at stemme på en kommunalpolitiker, som arbejder for et bedre børneliv.

Videregående Uddannelse

DEA har i 2021 stillet særligt skarpt på to dagsordener inden for videregående uddannelser; udflytning af uddannelser og SU.

I sommeren 2021 blev der indgået politisk aftale om udflytning af videregående uddannelser. Aftalen "Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark" havde bred politisk opbakning og 150 mandater bag sig. Aftalen havde som ambition at flytte studiepladser ud af de fire store uddannelsesbyer og oprette flere studiepladser i resten landet.

DEA markerede sig markant i debatten på baggrund af analyserne "Et Uddannelsesdanmark i balance" og "Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelse". I analysen "Et Uddannelsesdanmark i balance" konkluderede DEA bl.a., at:

- Der ikke er sket en entydig centralisering af videregående uddannelser i Danmark fra 1998 til 2018. Der er i perioden kommet flere uddannelser både i og uden for de fire store uddannelsesbyer.
- Andelen af videregående uddannelser, der udbydes uden for de fire store uddannelsesbyer, er den samme i dag som for tyve år siden.

Analysen "Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelse" blev lanceret op til ansøgningsfristen til de videregående uddannelser d. 5. juli 2021. Analysen konkluderede bl.a., at:

- På uddannelser på universiteterne og professionshøjskolerne med under 250 optagne studerende er der et større frafald på sammenlignelige uddannelsesudbud med færre studerende ift. udbud med flere studerende.
- En større andel af de studerende, der er optaget på andet end deres førsteprioritet, falder fra uddannelsen det første år.

Netop disse konklusioner fremførte DEA i forlængelse af ansøgnings- og optagetallene i juli 2021. Det resulterede i solid pressedækning og markerede DEA som en relevant ekspertkilde, der i høj grad var med til at kvalificere den uddannelsespolitiske debat.

SU-dagsordenen var også politisk aktuel i 2021, og med analysen "Ressourcestærke unge modtager mest SU" stillede DEA skarpt på, i hvilken udstrækning SU'en understøtter det oprindelige formål, og dermed bidrager til at styrke den sociale mobilitet. Analysen konkluderede bl.a., at:

- Unge, der er opvokset med forældre med relativt høje indkomster, er også dem, der modtager mest i SU.
- Unge opvokset i topindkomstgruppen (øverste ti pct.) født i 1988 fik udbetalt ca. 14 pct. af SU'en udbetalt til denne årgang, mens unge opvokset i lavindkomstgruppen (nederste ti pct.) modtog ca. 9 pct. af det samlede beløb.

Forskning og Innovation

På området forskning og innovation satte DEA i 2021 fokus på grøn omstilling. Bidraget til den grønne omstilling fra forskning og innovation stod højt på den politiske ønskeseddel, da Finansloven for 2021 blev offentliggjort. Her prioriterede aftalepartierne et historisk højt beløb på 2,7 mia. kr. på finansloven til grøn forskning, udvikling og innovation. Heraf trak 700 mio. kr. særlig stor opmærksomhed, idet de blev brugt til at lancere det nye partnerskab "Innomissions", som regeringen forventer vil bidrage betydeligt til at indfri Klimalovens målsætning om en 70 pct. reduktion af drivhusgasudledning på dansk jord i 2030.

I lyset af den store politiske opmærksomhed prioriterede DEA at bidrage til debatten om, hvordan forskningen bedst bidrager til den grønne omstilling med en større analyse i januar 2021.

Rapporten konkluderede bl.a., at:

- Regeringen i højere grad bør understøtte, at missionerne ikke blot udvikler nye teknologiske løsninger, men at løsningerne også tages i brug og dermed reelt bidrager med reduktioner af drivhusgasudledning i 2030. Her er tale om en markedsmodning, som historisk har vist sig at tage flere årtier.
- Regeringen mangler en plan for forskningens bidrag til klimalovens mål om et klimaneutralt Danmark i 2050. Der mangler fokus på den grundlagsskabende, strategiske forskning, som er langsigtet, drevet af forskere, ikke involverer for mange andre typer af samarbejdspartnere og sigter mod et emne, som den grønne omstilling eller mod anvendelse på den lange bane.

Derudover markerede DEA sig også på dagsordenen om diversitet inden for forskning og forskningsfinansiering. Et emne, som i mange år har været præget af en polariseret og holdningsbaseret debat. Med publikationen "Diversitet i forskning og forskningsfinansiering", som blev lavet i samarbejde med Danmarks Frie Forskningsforbund, bidrog DEA til at kvalificere vidensgrundlaget for debatten. Nogle af hovedbudskaberne fra analysen var:

- Diversitet kan være forbundet med gavnlige effekter for forskningen, herunder øget variation og relevans.
- Der er mange faktorer, som kan hæmme eller fremme diversitet i forskningen, og årsagerne til mangelfuld diversitet skal typisk findes i samspillet mellem flere af disse faktorer. Derfor er der heller ingen hurtige eller universelle løsninger på, hvordan diversitet i forskning kan understøttes.

Ungdomsuddannelser

I 2021 var ungdomsuddannelserne igen højt placeret på dagsordenen – hvilke ungdomsuddannelser vi som samfund drømmer om, som både er i øjenhøjde med de unge og i samklang med samfundets behov. Her var DEA en aktiv stemme i debatten bl.a. om, hvordan vi kan styrke erhvervsuddannelsernes kvalitet og attraktivitet.

Analysen “Hvordan går det med de unge, der ikke opfylder karakterkravet til eud” undersøgte konsekvenserne af den politiske aftale fra 2014 “Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser”. Aftalen havde til formål at få flere unge til at starte på eud samt at reducere frafaldet på uddannelserne ved bl.a. at indføre et formelt adgangskrav til eud baseret på grundskolekarakterer. Dog viste DEAs undersøgelse at:

- Andelen, der ikke går i gang med en ungdomsuddannelse, er steget fra 15 pct. til omkring 25 pct. for unge, der har fået under to i snit i dansk/matematik.

Derudover har DEA bidraget med en række arrangementer og debatindlæg, der bl.a. italesatte behovet for mere forskning i erhvervsuddannelserne, mere iværksætterier på eud og behovet for at tale mere om alsidigheden inden for de mere end 100 erhvervsuddannelser, der findes i Danmark.

Også på Ungdomsuddannelsesområdet holdt DEA i 2021 en række webinarer. Blandt andet satte vi i samarbejde med EVA fokus på trivsel på gymnasierne på bagkant af coronanedlukningen, ligesom vi holdt webinarer om fremtidens ungdomsuddannelser.

2021 var også året, hvor DEA bevægede sig mere ind på grundskoleområdet. Det skete bl.a. med en analyse om forskellen i drenge og pigers karakterer ved 9. klasses afgangsprøve. Analysen konkluderede, at pigerne siden 2002 fået et 0,5-0,9 karakterpoint højere karaktersnit ved 9. klasses afgangsprøvene i dansk og matematik sammenlignet med drengene. En forskel, der i høj grad er drevet af, at mange flere drenge end piger får meget lave karakterer. Kigger vi længere frem, kan vi se, at den gruppe også har betydeligt sværere ved at få en uddannelse.

OVERSICHT OVER UDGIVELSER I 2021

- **Iværksætterier efter krisen**
- **Værdien af virksomheders forskningssamarbejde på kort og langt sigt**
- **Diversitet i forskning og forskningsfinansiering**
- **Hvordan kan "missioner" sætte retning for den grønne omstilling?**
- **Børns trivsel i børnehaveklassen og senere faglige resultater**
- **Daginstitutioners løftepotentiale**
- **Hvorfor rykker forældre deres børn til en ny daginstitution?**
- **Er der studerende til de udflyttede studiepladser?**
- **25-åriges uddannelsesstatus uden for de store byer**
- **Iværksætterier på erhvervsuddannelserne**
- **Udbytte af videregående voksen- og efteruddannelse**
- **Ressourcestærke unge modtager mest SU**
- **Unge uddannelsesvalg til videregående uddannelse**
- **Social mobilitet: Udvalgte uddannelsers evne til at løfte studerende fra lavindkomstfamilier**
- **Hvordan går det med de unge, der ikke opfylder karakterkravet til EUD?**
- **Dobbelt så mange drenge som piger får meget lave karakterer**
- **Et Uddannelsesdanmark i balance?**
- **Kvalitet på de videregående uddannelser i et internationalt perspektiv**
- **Unge Ideer til Ungdomsuddannelserne**
- **Virtuel undervisning på ungdomsuddannelserne i en coronatid**
- **Sociale kompetencer giver ufaglærte flere jobmuligheder**

**MEDARBEJDERE I
TÆNKETANKEN DEA**

Anne Fløe
Seniorkonsulent

Anne Sofie Bergmann
Sekretariatskonsulent

Astrid Lund Heinsen
Projektassistent

Cecilie Zacher-Gremaud
Presse- og kommunikationskonsulent

Charlotte Kinimond Hassø
Programleder for tidlig indsats

Ida Kley-Jacobsen
Projektassistent

Jeppe Wohlert
Programleder for forskning og innovation

Jon Østergaard Eilenberg
Seniorkonsulent

Jonas Krog Lind
Seniorkonsulent, ph.d.

Josefine Kjær
Projektassistent

Julie Westergaard
Projektassistent

Katinka Bjørk Burke
Projektassistent

Katrine Jacobsen Ejsing
Presse- og kommunikationschef

Kristian Thor Jakobsen
Cheføkonom, ph.d.

Lasse Høst
Projektassistent

Lena Lindbjerg Sperling
Seniorøkonom, ph.d.

Lise Bendix Lanng
Seniorkonsulent

Lukas Hidan
Seniorøkonom

Mads Fjord Jørgensen
Programleder for videregående uddannelser

Maria Theresa Norn
Analysechef, ph.d.

Marianne Gjerding
Regnskabsmedarbejder

Naja Kausgaard Jensen
Projektassistent

Sebastian Ramsing
Projektassistent

Sebastien Bigandt
Seniorkonsulent

Sidse Frich Thygesen
Programleder for
ungdomsuddannelser

Sidsel Fuglsang
Seniorkonsulent

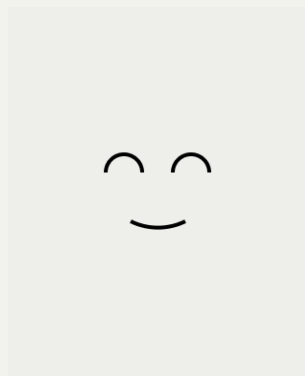
Signe H. Falkencrone
Økonom

Signe Koch
Økonom

Stina Vrang Elias
Adm. direktør

Stine Dreisig
Sekretær / personlig assistent

**Tobias Høygaard
Lindeberg**
Udviklingschef, ph.d.

**MEDLEMMER AF
TÆNKETANKEN DEAs
FAGLIGE BOARD**

Brian Bech Nielsen
Rektor, Aarhus Universitet

Gitte Nørgaard
Direktør, Aarhus Business
College

Gitte Sommer Harrits
Prorektor, VIA

Jakob Hald (formand)
Direktør, Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen

**Lotte Hjortlund
Andersen**
CHRO / HR Direktør hos Coop
Danmark

Niels Egelund
Rektor, Erhvervsakademi
Kolding

Niels Ploug
Direktør, afdelingsdirektør,
Danmarks Statistik

Philipp Schröder
Professor, ph.d., Økonomisk
Institut, Aarhus Universitet

Tænk tanken DEAs finansiering

Fra 1. januar 2015 blev DEA igen en integreret del af sin stifter, DSEB, hvorfor der ikke længere udarbejdes et selvstændigt regnskab for DEA. Det betyder, at den indtægt, der tidligere blev registreret som tilskud fra DSEB, nu er erstattet af tilskud til konkrete projekter og dækning af en del af DEAs omkostningsbase, herunder DEAs ledelse.

DEA er non-profit og reinvesterer et eventuelt økonomisk overskud i nye analyser, projekter, arrangementer m.v.

DEAs budget varierer fra år til år, men ligger på ca. 20 mio. kr. årligt og består af fire finansieringskilder:

- Basisbidrag fra DSEB på ca. 6,8 mio. kr.
- Partnerbidrag (medlemskontingenter) på ca. 2,4 mio. kr.
- Projektmidler fra DSEB på ca. 6,7 mio. kr.
- Eksternt finansierede projekter på ca. 4,7 mio. kr.

Med udgangen af 2021 har DEA 23 fastansatte medarbejdere og 8 projektassistenter (studentermedhjælpere).

DEA